

lessenserie
bovenbouw

WAAR BEN IK **VEILIG**?

VOORWOORD

Beste leerkracht of jeugdleader,

Kinderen in Nederland groeien op in een tijd met bijzonder veel vluchtelingen. Daarom is het belangrijk om dit thema onder de aandacht te brengen. In het nieuws hebben ze vast foto's voorbij zien komen: lange rijen vluchtelingen op zoek naar vrede en veiligheid. En onder die vluchtelingen zijn miljoenen kinderen. Maar misschien komt het thema 'vluchtelingen' wel veel dichterbij. Misschien woont er wel een vluchteling gezin bij een kind in de straat. Het kan zijn dat er zelfs vluchtelingenkinderen op school of in de kerk zitten.

Wij willen met deze lessenserie voor de bovenbouw (10 t/m 12 jaar) een handreiking doen om dit thema bespreekbaar te maken. Om hier bij stil te staan. Want wat is er veel lijden onder vluchtelingenkinderen. Wat hebben ze vaak veel moeten doorstaan. God kent al die vluchtelingenkinderen. Geen traan die Hij niet heeft gezien. Voor Hem zijn het geen aantallen, maar waardevolle kinderen, elk met een verhaal.

Deze verhalen moeten ook kinderen horen. Dat vinden wij belangrijk. Juist in de bovenbouw, waar kinderen steeds meer zelfstandigheid krijgen om zich te kunnen redden in de 'echte wereld', is dit een belangrijk thema. Want kennis over vluchtelingen geeft een ander perspectief, ook bij jonge kinderen. Het zorgt voor dankbaarheid voor het fijne leven in Nederland. En ook voor bewogenheid richting vluchtelingen. Kennis vermindert ook angst, want die kan er ook zijn.

Daarom hebben wij voor de bovenbouw een lesprogramma ontwikkeld, bestaande uit een basisles en een verdiepingsles. De basisles is ook zeer geschikt voor gebruik tijdens een kindernevendienst. Daarin zit een bijbelverhaal verweven. In beide lessen is gedacht aan afwisselende werkvormen. Een totale les beslaat ongeveer een uur. Bij elke les kan de bijbehorende PowerPoint worden gedownload van de website van Stichting Gave. Lesonderdelen kunnen ook los worden gegeven.

Wij hopen dat dit lesprogramma jullie, de kinderen én de vluchtelingenkinderen tot zegen zal zijn. We wensen jullie fijne lessen toe, samen met de kinderen.

Team kinderwerk
Stichting Gave

INHOUD

Voorwoord.....	2
Les 1: de basisles.....	4
Duur.....	4
Lesdoelen.....	4
Materialen.....	4
Programma	4
1. Discussie.....	4
2. Bijbelverhaal.....	4
3. Stap over de streep.....	5
4. Verhaal Akram	5
5. Toneelspelen.....	6
Bijlage 1a - Vertelschets Ruth.....	7
Bijlage 1b – Werkblad ‘De vluchtroute van Akram’.....	9
Bijlage 1c – Vertelschets ‘Akram moet vluchten’.....	10
Bijlage 1d – Toneelstuk verhaal Akram	12
Les 2: de verdiepingsles	14
Duur.....	14
Lesdoelen.....	14
Materialen.....	14
Programma	14
1. Woordweb.....	14
2. Spel	14
3. Verhaal Akram	15
4. Stellingen.....	15
5. Elfje schrijven.....	15
6. Krantenpagina maken.....	16
Bijlage 2a – Vertelschets ‘Akram in Nederland’	17
Tips voor een project.....	19

Los te downloaden: [PowerPointpresentatie](#) en [Lijst met kinderboeken over vluchtelingen](#)

LES 1: DE BASISLES

Duur

60 minuten

Lesdoelen

- De kinderen leren wat de bijbelse houding ten aanzien van vreemdelingen is.
- De kinderen weten van de oorlog in Syrië en de afweging om te vluchten.
- De kinderen weten dat er veel vluchtelingen zoals Akram in Nederland wonen en denken na over wat zij voor hen kunnen doen.

Materialen

Bord - bordstiften - verhaalschets Ruth (bijlage 1a) - plaat Ruth - touw - foto Akram - Google Maps - voor elk kind een werkblad (bijlage 1b) - kleurpotloden - vertelschets Akram (bijlage 1c) - uitwerking toneelstuk (bijlage 1d) - PowerPoint

Programma

1. *Discussie*

10 minuten

Optie 1: stille bord discussie

Schrijf een prikkelende stelling over vluchtelingen op het bord, zoals:

'Vluchtelingen moeten in een apart dorp in Nederland wonen.'

Of: 'Elk gezin in Nederland met een huis met meer dan drie slaapkamers moet een vluchtelingengezin in huis nemen.'

Kinderen mogen hun mening hierover opschrijven, zonder daarbij te praten. Zorg voor voldoende stiften zodat meerdere kinderen tegelijk kunnen schrijven en het wachten niet heel lang duurt.

2. *Bijbelverhaal*

10 minuten

Vertel: 'In de tijd van de Bijbel waren er ook vreemdelingen in Israël, net als nu in Nederland. Je gaat zo meteen het verhaal horen van een vrouw die een vreemdeling was in Israël. En let tijdens het luisteren goed op hoe één man in het bijzonder met deze vreemdelinge omgaat.' Vertel het verhaal van Ruth (bijlage 1a) en gebruik de plaat van de PowerPoint.

3. Stap over de streep

10 minuten

Verdeel de groep in tweeën. Geef alle kinderen van de ene groep iets herkenbaars, zoals een rood lint. Zij doen alsof ze Syrische kinderen in Nederland zijn. Als er vluchtelingenkinderen in de klas zijn, is het goed om hen ook bij die groep te zetten.

Leg een touw door het midden van de klas. Beide groepen gaan aan dezelfde kant van het touw staan. Als leerkracht stel je een vraag. Begin met een makkelijke vraag, zoals: 'Stap over de streep als je een jongen bent.' Jongens uit beide groepen stappen dan over de streep. Benadruk dat de jongens uit beide groepen over de streep gestapt zijn: dit is dus hetzelfde bij hen. Stel daarna wat persoonlijker vragen, zoals: 'Stap over de streep als je bang bent als het onweert.' Vraag de kinderen uit beide groepen naar de reden als ze over de streep zijn gestapt. Vraag ook naar de reden van de kinderen die zijn blijven staan.

Meer opties voor de te stellen vragen:

- Stap over de streep als je vaak heimwee hebt;
- Stap over de streep als je graag vrienden hebt;
- Stap over de streep als je het moeilijk vindt op school;
- Stap over de streep als je vaak op vakantie gaat;
- Stap over de streep als je veel dingen in de supermarkt niet kent of niet lekker vindt;
- Stap over de streep als je thuis een andere taal dan het Nederlands spreekt;
- Stap over de streep als je iemand hebt zien lijden.

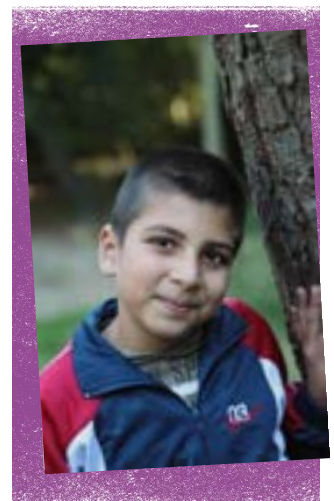
4. Verhaal Akram

10 minuten

Laat de foto van Akram zien. Vertel: 'Akram komt uit Syrië en hij is met zijn familie naar Nederland gevlucht.' Laat Syrië opzoeken op Google Maps en plaats het poppetje willekeurig in Syrië. Is er geen digibord aanwezig, dan kun je de wereldbol gebruiken. Zo krijgen de kinderen een beeld bij (de ligging van) het land Syrië.

Vertel het verhaal van Akram (bijlage 1c) met de platen uit de PowerPoint.

De kinderen krijgen tijdens of na het verhaal het werkblad 'De vluchtroute van Akram' (bijlage 1b). In het verhaal worden de landen genoemd, waardoor Akram naar Nederland is gekomen. Laat de kinderen deze landen op de kaart inkleuren. Ze zien op deze manier welke reis Akram heeft afgelegd. Je kunt er ook voor kiezen om de kinderen een streep te laten trekken en dan per vervoermiddel een andere kleur. Gebruik hierbij de kleuren van de vervoersmiddelen op het werkblad. Zet eventueel een kaart van Europa met de landen erop geschreven op het bord zodat ze de namen van de landen terug kunnen vinden op het werkblad.

5. Toneelspelen

20 minuten

Speel met de kinderen het verhaal van Akram na.

Verdeel de groep in kleinere groepen van 3 tot 5 kinderen en geef elk van hen een kleine scène uit het verhaal van Akram (zie bijlage 1d). Laat de kinderen het toneelstukje kort voorbereiden (circa 3 minuten). Elk toneelstukje duurt maximaal 1 minuut. Laat de kinderen de verschillende scènes na elkaar uitspelen.

Bijlage 1a - Vertelschets Ruth

De vrouwen rondom de waterput van Bethlehem stoten elkaar aan. Ze vergeten dat ze bezig zijn met water putten. 'Wie zijn die twee vrouwen, die daaraan komen lopen?' 'Komen zij uit Bethlehem?' De vrouwen zien er vermoeid uit. Hun voeten in hun sandalen zijn vies; ze hebben zo te zien een heel stuk gelopen.

'Hé, is die oude vrouw niet Naomi?', klinkt het dan ineens. 'Ja, inderdaad! Nu je het zegt! Ik had haar eerst helemaal niet herkend! Dat is lang geleden!' 'Ze was toch verhuisd naar het land Moab? En waar zijn haar man en twee zonen?' Alle vrouwen kijken naar Naomi en naar de jonge vrouw die naast haar loopt. Nu herkennen meer vrouwen Naomi. Ze is alleen ouder geworden en wat ziet ze er verdrietig uit! Naomi schudt haar hoofd als de vrouwen tegen haar beginnen te praten. 'Ik heet geen Naomi meer. Dat is een veel te mooie naam voor zo'n verdrietige vrouw als ik. Noem me maar Mara.' Mara betekent bitterheid, weten de vrouwen. Naomi vertelt dat haar leven in Moab niet fijn was, omdat haar man en zonen daar zijn gestorven.

Naast Naomi loopt een vreemde, jonge vrouw. Ze ziet er buitenlands uit. Ze kijkt met grote ogen naar de vrouwen bij de waterput en naar de maaiers op de velden die bezig zijn met het oogsten van het koren. Wat is Israël een mooi land, denkt ze. De mensen vragen aan Naomi wie die vrouw is. Naomi vertelt dat dit Ruth is, haar schoondochter. Ruth was getrouwd met haar zoon Machlon. Ze wilde met Naomi mee naar Israël. Naomi heeft een paar keer gevraagd of ze het wel zeker wist. Meegaan naar Israël betekende voor Ruth dat ze al haar vrienden en familie in Moab moest achterlaten. Maar Ruth was vastbesloten. Ze wilde met Naomi mee naar het land Israël. Ruth gelooft ook in de God van Israël, over Wie Naomi haar heeft verteld.

Ruth en Naomi gaan in het oude huis van Naomi wonen. Het huis is oud geworden en er staan bijna geen spullen meer in. Ze hebben weinig geld en er is geen man in huis om geld te verdienen. Naomi vertelt Ruth dat God voor de armen zorgt. In de wet van de God van Israël staat dat de armen tijdens de oogst de akker op mogen. Ze lopen dan achter de maaiers en de bindsters aan om de gevallen korenaren op te rapen. Van die gevallen aren kun je brood bakken. Ruth vraagt aan Naomi of zij morgen naar de akkers mag gaan om aren te rapen. Naomi vindt het goed, zelf is ze al heel oud.

De volgende dag gaat Ruth op pad. Ze loopt vlak achter de maaiers om zoveel mogelijk aren te verzamelen. Ze is niet de enige; er lopen nog veel meer mensen. Het is heet, de zon brandt, maar Ruth werkt ijverig door. Ze is op het land van Boaz aan het werk. Boaz is een vriendelijke, rijke man. Hij zorgt goed voor zijn knechten. Als hij Ruth aren ziet rapen, vraagt hij aan zijn knechten wie die vrouw is. Hij kent haar niet. Ze vertellen hem over Ruth en Naomi. Even later stapt Boaz naar Ruth toe. 'Blijf maar op mijn land tot al het koren is gemaaid. En als je dorst hebt, mag je van het water drinken dat mijn knechten hebben geschept.' Ruth bedankt Boaz. 'Waarom bent u zo goed voor mij? Ik ben maar een vreemdeling.' Ruth maakt een diepe indruk op Boaz. 'Ik vind het zo bijzonder wat je allemaal voor je schoonmoeder doet,' gaat hij verder. 'Je hebt alles in Moab verlaten. God zal je hiervoor rijk zegenen.' Als het etenstijd is, nodigt hij Ruth uit om mee te eten met de knechten. Na het eten zegt Boaz tegen de maaiers dat ze wat extra aren moeten laten vallen voor Ruth, zodat ze genoeg kan rapen. Ruth is verbaasd en verwonderd. Wat zorgt Boaz goed voor haar, terwijl ze maar een vreemdeling is.

Aan het einde van de dag komt Ruth moe thuis. Naomi's mond valt open van verbazing als ze de vele aren ziet die Ruth heeft geraapt. Ruth vertelt dat ze op het land van Boaz is geweest. Ze vertelt hoe goed hij voor haar heeft gezorgd en dat ze morgen weer mag komen. Wat is Naomi blij en dankbaar. Blij roept ze uit: 'Dank U God, U zorgt voor ons!'

werkblad

'De vluchtroute van Akram'

Te voet

Auto

Trein

Boot

Teken de route die Akram moet maken om in Nederland te komen.

Kun jij ook laten zien hoe hij reist? Gebruik voor elk vervoersmiddel een ander kleurtje.

Bijlage 1c – Vertelschets ‘Akram moet vluchten’

Plaat ‘Akram’

Dit is Akram en hij is 11 jaar oud. Hij woont in Aleppo, in Syrië. Akram woont in een mooi huis samen met zijn ouders, zijn broertje en zijn twee zusjes. Het gaat goed met Akram. Hij gaat graag naar school. Later wil hij dokter worden. En daar moet je hard voor leren. Akram heeft een leuke groep vrienden. Na schooltijd gaan ze vaak voetballen. Op een dag vertelt zijn vader dat er oorlog is in Syrië. Ook op school en op straat wordt er over de oorlog gepraat. Gelukkig is de oorlog nog ver bij Aleppo vandaan. Maar dan hoort Akram dat de oorlog steeds dichterbij komt. En dat is ook zo. Het wordt gevaarlijk in Aleppo. Als Akram op school komt, vertelt de meester dat de school dichtgaat. Alle kinderen mogen naar huis. Van Akrams vader en moeder mag hij ook niet meer buiten spelen. Ook gaan zij niet meer naar hun werk, omdat het oorlog is. Iedereen blijft binnen, de hele dag. Alleen papa gaat af en toe naar buiten om boodschappen te halen. De enige keer dat iedereen naar buiten moet, is als er een hard alarm afgaat. Dat is het luchtalarm. Dan worden er bommen op de stad gegooid. Als het luchtalarm gaat, moet je zo snel mogelijk naar de schuilkelder. Die is onder een groot gebouw op een plein vlakbij Akrams huis. Daar ben je veilig voor de bommen. Soms moeten ze daar zelfs midden in de nacht naartoe. Akram vindt het altijd moeilijk. Zijn zusjes zijn vaak aan het huilen en veel andere kinderen ook. En als Akram dan weer buiten komt, begint hij zelf ook bijna te huilen. Soms is er zoveel verwoest door de bommen. Hij herkent Aleppo bijna niet meer. Gelukkig staat hun huis nog overeind, maar voor hoelang?

Plaat ‘Aleppo’

Akrams vader vindt het niet langer veilig in de stad. Hij roept de familie bij elkaar: ‘We gaan vannacht op reis naar Nederland. Daar woont oom Mohammed ook. Het is hier te gevaarlijk en ik wil dat jullie veilig zijn. We gaan vannacht eerst naar opa en oma die bij de grens wonen en daarna gaan we Syrië uit. Je mag een paar spullen meenemen en die stop je in je rugtas. Meer kan er niet mee.’ Akram schrikt, maar dat laat hij niet merken. Ergens vindt hij het fijn, want leven in de oorlog is zwaar. Maar Syrië verlaten is ook wel heel spannend, want waar zullen ze dan naartoe gaan? En zal hij zijn vrienden terugzien? Hij mag van papa niets zeggen, dus hij kan geen afscheid van hen nemen. Wat zou hij dat graag doen, maar hij moet naar papa luisteren. Akram pakt zo snel als hij kan zijn tas. Wat moet hij eigenlijk meenemen? Het liefst alles, maar dat kan natuurlijk niet. Hij kiest voor zijn dikke vest dat heel fijn zit. Ook zijn pet gaat in de rugtas. Als laatste gaan de foto’s met zijn vrienden in zijn tas. Misschien ziet hij die wel nooit meer terug. Dan heeft hij ze toch nog een beetje bij zich en zo kan hij ze niet vergeten.

Midden in de nacht vertrekt de familie. ‘Heel stil zijn!’ roept vader hen toe. Hij ziet dat zijn broertje Ahmet nog een keer omkijkt naar hun huis. Maar Akram kijkt niet om, dat wil hij niet. Als hij naar het huis kijkt, moet hij misschien wel huilen. Hij vindt het zo moeilijk om weg te gaan. Misschien komt hij hier wel nooit meer terug.

Stil stappen ze in de auto. Ze rijden de stad uit. Akram probeert zich sterk te houden. Onderweg in de auto wordt er niet zoveel gepraat. Alleen Layla en Aisha lachen steeds, maar zij begrijpen de oorlog niet. Papa en mama zijn ook heel stil. Na een lange reis komen ze aan bij opa en oma. Daar is het gelukkig wel veilig. ‘Maar voor hoelang weten we niet,’ zegt opa steeds. Na een paar dagen bij opa en oma moeten ze op reis. Het is moeilijk om afscheid van opa en oma te nemen.

Plaat 'Over de grens'

Ze gaan lopend naar de zee waaraan ook Turkije grenst. Gelukkig heeft Akram goede schoenen aan. Maar wat vindt hij het spannend. Hoelang zou de reis duren en waar zullen ze terechtkomen? De auto laten ze staan. Ze lopen vooral 's nachts en moeten heel stil zijn. Want stel je voor dat de politie hen zou zien. Akram houdt de omgeving steeds goed in de gaten. Er lopen nog meer mensen bij hen. Zij willen ook naar de zee. 's Nachts slapen ze buiten, maar er is steeds maar heel weinig tijd om uit te rusten.

Plaat 'Met de boot'

Na een week lopen, komen ze bij de zee aan. Aan de andere kant van de zee ligt Griekenland. Via Griekenland zullen ze naar Nederland gaan. Nu moeten ze de zee nog over. Je kunt de zee alleen oversteken per boot, want de zee is groot en diep. Papa moet hier heel veel geld voor betalen. Akram ziet dat papa schrikt van het bedrag. Gelukkig heeft hij het wel. Als Akram de boot en de hoeveelheid mensen ziet, slaat hij zijn hand voor zijn mond. Moeten al deze mensen in de boot? Dat gaat toch niet passen? Maar natuurlijk wil iedereen mee! Op de boot is het spannend. Er zitten veel te veel mensen op de boot. Iedereen zit dicht tegen elkaar aan. Overal om hem heen ziet Akram angstige ogen, zelfs van grote mensen. Zullen ze niet zinken? Midden op zee gaat de motor kapot. Iedereen op de boot moet helpen met roeien. Na uren dobberen op zee komt er een grote, sterke boot aan: de kustwacht. Eindelijk, er komt hulp. Gelijk wordt Akram rustig. De kustwacht brengt alle mensen naar Griekenland.

Daar worden ze naar een heel vol kamp gebracht. Akram ziet heel veel andere Syrische kinderen, maar hij kent niemand. Omdat er zoveel mensen in het kamp zijn, is er geen tent meer over. Ze moeten nu twee nachten buiten slapen. Het is koud. Papa ligt aan de ene kant van de kinderen en mama aan de andere kant. Zo houden ze elkaar warm. Na twee dagen mogen ze Griekenland verlaten. De politie stelt allemaal vragen aan papa en mama en soms ook aan Akram. Van de politie mag je alleen in Europa komen als het in je eigen land niet veilig is. Met de bus vertrekken ze naar de grens van Griekenland. Vanaf de grens stappen ze op de trein. Zes dagen zit Akram in de trein. De trein rijdt door Macedonië, Servië, Hongarije, Oostenrijk, Duitsland en dan door Nederland. Wat ziet Nederland er anders uit. In Syrië heb je maar weinig gras en dat is bruin. En hier in Nederland is alles zo groen. In dit land gaat hij dus wonen. Akram voelt zich raar vanbinnen. Hoe zou het nu met zijn vrienden zijn? Hij mist Syrië. Want hoe zal het in Nederland zijn? Waar zullen ze gaan wonen? Akram vindt het zo spannend. Maar hij voelt zich ook blij, want ze zijn veilig. De oorlog hebben ze achter zich gelaten.

Bijlage 1d – Toneelstuk verhaal Akram

Scène 1

Akram speelt met zijn vrienden voetbal op het plein. De bel gaat. De kinderen juichen. Ze hebben zin in school! Akram en zijn vrienden gaan naar de klas. De meester vertelt dat de school dichtgaat. Hij is bang dat er een bom op de school valt. Alle kinderen gaan verdrietig naar huis.

Scène 2

Akram is met zijn vrienden buiten aan het spelen. Zijn vader roept. Hij moet binnen komen. Hij mag niet meer naar buiten. Straks valt er een bom. Verdrietig gaat Akram op een stoel zitten.

Scène 3

De familie van Akram slaapt. Opeens klinkt er een luchtalarm. Iedereen stapt vlug zijn bed uit, Akram gooit de deur naar buiten open. Iedereen rent over straat, met de handen op het hoofd naar de schuilkelder. Daar blijven ze op de grond zitten wachten.

Scène 4

Akram zit met zijn familie ineengedoken in een schuilkelder. Het luchtalarm loeit. Opeens stopt het. De vliegtuigen met de bommen zijn weg. Het is weer veilig. Akram en zijn familie klimmen uit de schuilkelder. Verschrikt kijken ze naar de kapotte huizen in de straat. Ze moeten over stenen klimmen om naar hun eigen huis te kunnen.

Scène 5

Akrams vader roept de familie bij elkaar: 'We gaan vannacht op reis naar Nederland.' Akram schrikt. Hij gaat naar zijn kamer. Hij twijfelt lang wat hij meeneemt in zijn rugtas. Hij kiest voor zijn dikke vest dat heel fijn zit. Ook zijn pet gaat in de rugtas. Als laatste gaan de foto's met zijn vrienden in zijn tas.

Scène 6

Midden in de nacht vertrekt de familie van Akram. 'Heel stil zijn,' roept vader hen toe. Akram ziet dat zijn broertje Ahmet nog een keer omkijkt naar hun huis. Maar Akram kijkt niet om, dat wil hij niet. Als hij naar het huis kijkt, moet hij misschien wel huilen. Hij vindt het zo moeilijk om weg te gaan. Misschien komt hij hier wel nooit meer terug. Stil stappen ze in de auto.

Scène 7

De familie van Akram staat bij de zee. Papa moet aan een man veel geld betalen voor de overtocht. Akram ziet dat papa schrikt van het bedrag. Gelukkig heeft papa het wel. Als Akram de boot en de hoeveelheid mensen ziet, slaat hij zijn hand voor zijn mond. Moeten al deze mensen in de boot? Dat gaat toch niet passen?

Scène 8

Op de boot is het spannend. Er zitten veel te veel mensen op de boot. Iedereen zit dicht tegen elkaar aan. Overal om hem heen ziet Akram angstige ogen, zelfs van grote mensen. Zullen ze niet zinken? Midden op zee gaat de motor kapot. Iedereen op de boot moet helpen met roeien.

Na uren dobberen op zee komt er een grote, sterke boot aan: de kustwacht. Eindelijk, er komt hulp.

Scène 9

Zes dagen zitten Akram en zijn familie in de trein. Akram kijkt naar buiten. Wat ziet Nederland er anders uit. In Syrië heb je maar weinig gras en dat is bruin. En hier in Nederland is alles zo groen. In dit land gaat hij dus wonen.

LES 2: DE VERDIEPINGSLES

Duur

60 minuten

Lesdoelen

- De kinderen ervaren wat het betekent om een vreemdeling te zijn.
- De kinderen weten hoe het leven in het azc eruit ziet.
- De kinderen denken na over hun eigen houding ten opzichte van vluchtelingen.
- De kinderen zijn zich bewust van het feit dat vrede niet iets vanzelfsprekends is.

Materialen

Foto Akram - bord - bordstiften - vertelschets Akram in Nederland (bijlage 2a) - computers - kranten/tijdschriften - grote vellen papier - stiften - schrijfpapier - pennen - PowerPoint

Programma

1. *Woordweb*

5 minuten

Laat de foto van Akram zien. Wie is de jongen op de foto? Wat heeft hij meegemaakt? Maak samen een woordweb over Akram op het bord.

2. *Spel*

5 minuten

Vertel: 'Voordat we gaan luisteren hoe het verder met Akram gaat, gaan we een spelletje doen. Het spelletje heeft ook een beetje met 'vreemdeling zijn' te maken.'

Eén kind wordt naar de gang gestuurd. In de groep wordt één kind uitgekozen dat straks gebaren gaat maken. Als dat kind een gebaar maakt, moeten de andere kinderen dat nadoen. Voorbeelden hiervan zijn: kuchen, schudden met je hoofd, klappen, enz. De groep gaat in een kring staan. Het kind van de gang wordt binnengeropen en gaat in het midden staan. Dat kind weet niet wie er begint met het maken van gebaren. Als het kind ontdekt wie de gebaren steeds maakt, is het spel afgelopen. Dan kunnen er twee nieuwe kinderen worden gekozen. Speel het spel een paar keer.

Waarom heeft dit spelletje te maken met 'vreemdeling zijn'? Wie zou de vreemdeling zijn in dit spelletje? Als je in het midden staat, voel je je een beetje alleen. Jij weet iets niet wat de andere kinderen allemaal wel weten. Dit is natuurlijk maar een spelletje, maar 'vreemdeling zijn' lijkt er wel een beetje op. Als je een vreemdeling bent, weet je een heleboel dingen niet in het nieuwe land. Je kent de taal niet, je kent de regels niet, je weet de weg niet. Een vreemdeling kan zich daardoor heel alleen voelen. Zo voelt het ook voor Akram in Nederland.

3. Verhaal Akram

10 minuten

Vertel: 'Akram woont nu in een asielzoekerscentrum (azc). Daar ga je wonen als je als vreemdeling in Nederland aankomt. Vanuit het azc heeft Akram een brief geschreven.' Lees de brief van Akram voor (bijlage 2a) en laat de plaat van het asielzoekerscentrum zien.

4. Stellingen

5 minuten

De leerkracht geeft - één voor één - een aantal stellingen. Zijn de leerlingen het met de stelling eens, dan gaan de kinderen staan. Zijn de leerlingen het er niet mee eens, dan blijven ze zitten. Na elke stelling kun je een leerling vragen naar een verduidelijking van zijn/haar keuze om te gaan staan of te blijven zitten.

Stellingen kunnen zijn:

- Nu ik het verhaal van Akram ken, denk ik anders over vluchtelingen;
- Ik wil dat Akram zich snel fijn voelt in Nederland;
- Van mij mogen alle mensen in Syrië naar Nederland komen;
- Ik zou wel bij Akram en zijn familie thuis willen komen;
- Ik denk dat het beter zou zijn geweest als Akram bij zijn opa en oma in Syrië was gebleven;
- Ik vind het beter dat de opa en oma van Akram in Syrië blijven.

5. Elfje schrijven

15 minuten

De leerlingen schrijven een elfje over vrede. Een elfje is een gedicht van elf woorden. Eén woord op de eerste regel, twee woorden op de tweede regel, drie woorden op de derde regel, vier woorden op de vierde regel en dan weer één woord op de vijfde regel. Na het elfje mogen de kinderen de achtergrond kleuren. Het elfje hoeft niet te rijmen.

Een voorbeeld:

Och
Zoveel oorlog
Allemaal ellende toch?
Hoeveel mensen lijden nog?
STOP!

Een aantal kinderen kan hun elfje voorlezen.

Om de leerlingen te stimuleren, kun je er als leerkracht een kleine wedstrijd aan koppelen, door prijsjes uit te reiken. Kies dan voor verschillende categorieën.

Voorbeelden:

Eerste/tweede/derde prijs binnen de categorie 'origineel'

Eerste/tweede/derde prijs binnen de categorie 'mooie vormgeving'

Eerste/tweede/derde prijs binnen de categorie 'taalgebruik'

6. Krantenpagina maken

20 minuten

Laat de leerlingen in groepjes van drie op computers zoeken naar websites van dagbladen (AD, ND, RD) en artikelen opzoeken over vluchtelingen. Per groepje printen de leerlingen circa vier artikelen uit. Geef ze een groot vel wit papier, laat ze de krantenartikelen knippen en op het papier plakken. Zo maken ze een mooie voorpagina die helemaal gaat over vluchtelingen. Ook schrijven ze er zelf een stukje bij, bijvoorbeeld over het verhaal van Akram. Verder kunnen ze er tekeningen bij maken, zoals de route die vluchtelingen afleggen (zie vorige les).

Zijn er geen computers beschikbaar voor de kinderen, dan kun je als leerkracht ook zelf een aantal artikelen printen en deze verdelen onder de groepjes.

Bijlage 2a – Vertelschets ‘Akram in Nederland’

Hoi allemaal. Ik woon inmiddels al 5 maanden in Nederland. Toen we in Nederland aankwamen, gingen we in azc ter Apel wonen. Het was fijn om weer in een bed te slapen. Dat hadden we al een hele poos niet gedaan. Het was wel wennen om met het hele gezin in één kamer te slapen. Mijn familie had ook maar één kamer. Onze slaapkamer was meteen ook onze huiskamer, ons bed was onze bank. In Syrië hadden we allemaal een eigen kamer. En eerlijk gezegd vond ik dat delen van de kamer nog weleens moeilijk. Je kon nooit even alleen zijn. We zaten altijd met z'n zessen bij elkaar. Als ik in Syrië boos of verdrietig was, ging ik altijd naar mijn eigen kamer. Nu moesten we naar buiten. De keuken en de badkamer moesten we delen met andere mensen. Het kwam ook voor dat meerdere families in een kamer moesten wonen. Dat was zo, omdat het azc heel vol was. Dat vonden ze heel moeilijk en dat begreep ik wel. Met twee families in een kamer is krap en je moet altijd rekening met elkaar houden. Ik wil niet klagen, want ik ben blij dat ik veilig ben. Maar het leven in een azc was moeilijk. Het was er vaak heel vies, want sommige mensen ruimden niets op. Er gebeurden verdrietige dingen, daar zal ik zo nog iets meer over vertellen. Er waren ook weleens ruzies tussen mensen. Het leek me fijn om in een echt huis te wonen met mijn familie.

Het was leuk dat ik in Ter Apel gelijk een vriend kreeg: Hassan. Ik kwam hem tegen op de gang. We waren eigenlijk meteen vrienden. Hij houdt net als ik van dieren en van voetbal. Hij komt ook uit Syrië, dus we konden lekker Arabisch met elkaar praten. In Ter Apel ging ik ook naar school. Hassan zat bij me in de klas. Er zaten nog meer kinderen uit Syrië bij mij in de klas. En kinderen uit Eritrea, Iran, Turkije en Afghanistan. We moesten allemaal Nederlands leren. Wat is Nederlands een moeilijke taal, zeg! Ik had gelukkig een lieve juf die me heel goed hielp.

Na twee maanden in Ter Apel moesten we ineens vertrekken. Ik kwam net thuis uit school en toen vertelde papa het me. Ik wilde niet en mijn broertje en zusjes ook niet. Maar we moesten. De volgende dag zouden we gaan. Die avond hebben we onze tas ingepakt. Daar waren we niet zo lang mee bezig, want zoveel spullen hadden we niet. Ik ben nog snel langs Hassan gerend om het te vertellen. We hebben samen nog gevoetbald en daarna heb ik hem een dikke knuffel gegeven. We hadden allebei tranen in onze ogen. Nu moest ik weer afscheid van een goede vriend nemen. Ik had mijn vrienden in Syrië al achtergelaten en nu Hassan ook nog. En ik kon het ook niet vertellen aan kinderen in mijn klas, want de volgende dag was ik al weg.

En nu woon ik dus in azc Heerlen. Het is hier veel kleiner dan in Ter Apel. Ik zit weer op school en ik heb nieuwe vrienden gemaakt. Maar ik ben wel voorzichtig, want ik weet dat ik ze weer een keer moet achterlaten. Het Nederlands leren gaat steeds beter. Ik krijg veel complimenten van de juf. Na schooltijd ga ik met mijn vrienden voetballen op een voetbalveldje vlakbij het azc. Daar zijn ook Nederlandse kinderen. Sommigen zijn leuk en spelen met ons mee. Er zijn er ook een paar die ons steeds uitschelden. Ze roepen dan: ‘Ga terug naar je eigen land’ of nog ergere dingen. Dat vind ik heel moeilijk. Mama zegt dat ik niet terug moet schelden en dat probeer ik. Maar ik vind het zo erg. Ik ben blij dat de oorlog in Nederland ver weg is, maar ik mis Syrië heel erg. Ik hoop dat het snel vrede wordt. Dan kunnen we terug. Ik mis mijn vrienden. Ik ben zo benieuwd hoe het met ze gaat. Zullen ze nog steeds in Aleppo zijn? Dat kan bijna niet. Ik hoop dat ze op een veiligere plek zijn.

Papa denkt dat we snel een huis zullen krijgen in Nederland. Dat denk ik ook wel. Omdat wij uit Syrië komen, waar het oorlog is, krijgen we een huis. We hebben pas gehoord dat we in Nederland mogen blijven. Ik ken ook mensen die al heel veel jaar in het azc wonen. Zij weten nog niet of ze in Nederland mogen blijven. Onze buurman woont al 12 jaar in een azc. Hij is bang dat hij terug moet naar Irak. Ik vind het fijn dat we een huis krijgen. Maar dat betekent wel weer afscheid nemen van mijn vrienden en van school. En daar wil ik nog even niet aan denken...

Kom ik actie!

Na het gebruiken van de lessenserie, kan er ook in actie worden gekomen. Door middel van acties om geld op te halen, kunnen we stichting Gave ook financieel steunen. Op de website van de HHJO staan verschillende voorbeelden uitgewerkt. Onderstaand al een aantal voorbeelden:

- **Veiling**
- **Oliebollenactie**
- **Auto's wassen**
- **Pannenkoekenrestaurant**
- **Volleybaltoernooi**

Ga nu naar de website, zodat je met je club stichting Gave verder kan helpen!

Grenzeloos
Geliefd?